

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М. П. ДРАГОМАНОВА
ФАКУЛЬТЕТ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
ГО «УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ПЕДАГОГІВ І ПСИХОЛОГІВ
ПОЧАТКОВОЇ, ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»

ЗБІРНИК ТЕЗ

**УЧАСНИКІВ ІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**здобувачів вищої освіти, аспірантів, молодих вчених,
педагогів-практиків**

(з міжнародною участю)

**«ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНОЇ
ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ:
МОЛОДЬ І НАУКА»**

Частина 2

16 квітня 2021 року

**Київ
2021**

Т33 Тенденції розвитку дошкільної та початкової освіти : молодь і наука : збірник тез II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю здобувачів вищої освіти, аспірантів, молодих вчених, педагогів-практиків (16 квітня 2021 року, м. Київ, Україна). Частина 2. Київ: Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, 2021. – 379 с.

Видання містить матеріали, що лягли в основу доповідей II Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) здобувачів вищої освіти, аспірантів, молодих вчених, педагогів-практиків. Представники наукових шкіл України та зарубіжжя, молоді вчені, студенти, аспіранти, педагоги-практики висвітлюють актуальні питання, прогресивні ідеї, наукові результати, найбільш сучасні досягнення в галузі дошкільної та початкової освіти.

Матеріали конференції стануть корисними для широкого кола наукової спільноти, аспірантів, студентів і усіх тих, хто цікавиться сучасним станом розвитку дошкільної та початкової освіти.

Редакційна колегія:

Шулигіна Раїса Андріївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології дошкільної освіти Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Ходунова Вікторія Леонідівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології дошкільної освіти Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Волощенко Наталія Олександрівна – доцент кафедри педагогіки і психології дошкільної освіти Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова;

Топалова Марія Борисівна – асистент кафедри педагогіки і психології дошкільної освіти Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Рецензенти:

Панасенко Елліна Анатоліївна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Рейпольська Ольга Дмитрівна – доктор педагогічних наук, завідувач лабораторії дошкільної освіти і виховання Інституту проблем виховання НАПН України

Відповідальний за випуск:

Цвєткова Г.Г. – доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки і психології дошкільної освіти
НПУ імені М.П. Драгоманова

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

*Автор несе відповідальність за фактичний (добросовісний і коректний)
виклад матеріалу*

передражнюють один одного, придумують нові слова). Не регламентованість спілкування дітей надає можливість виявити свою оригінальність, проявити творчість.

Природно, що з віком контакти дітей усе більш підпорядковуються загальноприйнятим правилам поведінки. Однак не регламентованість і розкутість спілкування, використання непередбачених засобів залишається характерною рисою дитячого спілкування до кінця дошкільного віку.

Отже, спілкування з ровесниками здійснює визначальний вплив розвиток особистості дитини. Психологічними особливостями спілкування дошкільників є надзвичайна емоційність, насиченість її вербальними і невербальними засобами, а також не регламентованість, що надають змогу творчо виявити себе у взаємодії з ровесником. Завдяки спілкуванню з ровесниками реалізується потреба дошкільників у спілкуванні, набувається соціальний досвід доброзичливої взаємодії з оточуючими людьми.

Список літератури

1. Артемова Л. В. Задоволення особливих потреб дитини у спілкуванні з однолітками. Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство: наук.-метод. збірник. К. : Контекст, 2000. С. 23-29.
2. Вихор С. Т. Гра як процес соціалізації дітей різних статей. Вісник Запорізького національного університету. 2009. Вип. 2. С. 38-41.
3. Філоненко М. М. Психологія спілкування: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 224 с.

Отченко Г. В.
аспірантка I-го року навчання,
спеціальність «011 Освітні, педагогічні науки»
Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова, м. Київ

Науковий керівник:
Довбня С. О.
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри педагогіки і психології
дошкільної освіти
Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова, м. Київ

ЛАНДШАФТНИЙ ДИЗАЙН ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ХУДОЖНЬО-КОНСТРУКТОРСЬКИХ УМІНЬ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Ландшафтний дизайн є естетичним символом сучасної цивілізації. «Створюючи для людини – будинок, для людей – місто, для Бога – храм, проєктувальники завжди закріплювали своєю творчістю стиль епохи – якусь

спільність художньо-естетичних принципів, понять, звичаїв» [3, с. 25]. Сучасні підходи до проектування дитячого простору визначають використання інноваційних технологій, нестандартні образні та конструктивні рішення, урахування етапів розвитку дитячого сприйняття, залучення об'єктів і явищ природного середовища [3, с. 93].

Для того, щоб зробити простір закладу дошкільної освіти більш гармонійним та створити закінчений образ місцевості, використовують ландшафтний дизайн. Головне завдання, якого – це моделювання гармонії, краси в поєднанні з використанням інфраструктури будівлі. Термін виник в Західній Європі в ХХ столітті в першу чергу в густо населених і індустріально розвинених країнах: Великобританія, Німеччина.

Оскільки старший дошкільний вік – це період більш усвідомленого сприйняття світу, коли діти можуть створити естетичний, художній, закінчений образ композиції і поліпшити функціональності простору засобами ландшафтного дизайну, то доцільно розкрити актуальність обраної теми дослідження. Діти старшого дошкільного віку з задоволенням беруть участь у формуванні цілісного естетичного середовища закладу дошкільної освіти, піклуючись про зручність, благо та красу довір'я.

Поняття «дизайн» трактується як «художнє конструювання», що визначається як безпосередній, практичний метод проектування предметного середовища [3]. Ландшафтний дизайн визначається як «творча діяльність, спрямована на формування предметно-просторового довір'я прийомами та засобами ландшафтно-архітектури» та «художнє конструювання деталей культурного ландшафту», що передбачає «детальну організацію безпосереднього оточення людини, синтез природних елементів, художніх форм і деталей благоустрою» [2, с. 42-43].

Сутність і зміст сучасних підходів ландшафтного дизайну представлена в теоретичних основах дослідження науковців, як: нові форми у ландшафтній архітектурі О. Забеліна, особливості ландшафтно-архітектури А. Вергунова, О. Сокольська, В. Теодоронська; навчання елементам дизайну як умова розвитку творчості дітей старшого дошкільного віку А Яригіна [4].

Аналіз наукових здобутків переконливо свідчить, що ландшафтна архітектура – це особливий різновид проектно-практичної діяльності, спрямований на формування функціонально доцільного, естетичного досконалого і екологічно безпечного середовища відкритих просторів засобами гармонійного поєднання природних і антропогенних елементів [1, с. 15].

Науковцем А Яригіною у дослідженні, виявлено, що створення об'єкту ландшафтного мистецтва поєднує включення дитини в природне, комфортне середовище, яке синтезує в собі природні елементи ландшафту – рослинність, рельєф, воду, повітря і штучні форми тощо [4].

У художньо-естетичному вихованні дошкільників педагогами використовуються два напрями роботи, які ґрунтовані на художньому конструюванні (за Г. Пантелєєвим):

- 1) дизайн для дітей (митці – дітям);
- 2) дитячий дизайн (діти-митці).

Зазначені напрями утворюють інтеграційну сукупність розвитку дитини, яка може бути реалізованою при чуйному і грамотному педагогічному супроводі на базі доступного освоєння дітьми основ прекрасного в продуктивній творчості [3, с. 91-92].

На наш погляд, власне феномен «художньо-конструкторські вміння», означає здатність дитини старшого дошкільного віку проектувати та моделювати, макетувати навколишній простір, синтезуючи природні та штучні елементи у художні форми за законами краси. Адже краса, на думку педагога С. Русової, є гармонією, від естетичних вражень гармонія, упорядкованість переходить у серце дитини, утворює звички, виявляється в красі поведінки, в граціозності усіх рухів, в гармонійності вчинків, утворює смак до усього гармонійного» [3].

За твердженням А. Савенко та О. Моїсеєвої, моделювання архітектурно-просторового середовища стимулює творчу активність дитини, виховує її естетичну культуру та розвиває творчі здібності. Старший дошкільник бере участь у створенні об'єктів краси, вчиться упорядковувати побут, розвиває культуру соціопросторової творчості, використовуючи набутий досвід проектування ландшафтного дизайну в просторі закладу дошкільної освіти. Вони здатні уявити шляхи розв'язання завдання, порівняти свої вироби з роботами однолітків (за стилістикою, творчою манерою-почерком) та визначають кінцевий результат – образ майбутнього виробу [3].

Ми вважаємо, що тільки за правильної організації художньо-конструкторської діяльності у дітей формуються та проявляються художньо-творчі здібності, виникає бажання естетично перетворювати предметно-просторове середовище.

Враховуючи вище зазначене, розглядаємо ландшафтний дизайн як:

– педагогічне мистецтво триєдиної взаємодії «дитина-педагог-батьки» та їх практичні дії з поетапним проектуванням і плануванням озеленення ділянки закладу дошкільної освіти;

– засіб формуванням основ художньо-конструкторських умінь у старших дошкільників здатність на основі сформованих художніх уявлень та знань моделювати структуру об'єкта, створювати художній образ та проектувати предметне середовище за законами краси та гармонії.

Список літератури:

1. Єпіхіна М.А. Ландшафтний дизайн та озеленення приміщень: навч.-метод. посіб. для студ. спец. «Початкова освіта» освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр». Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Старобільськ, 2019. 179 с.

2. Кохан Н.М. Ленд-арт у контексті сучасного ландшафтного дизайну: дис....канд. мистецт.(доктора філософії): 17.00.07 / Харківська державна академія дизайну і мистецтв. Харків, 2019. 342 с.

3. Матвієнко С.І. Художня праця та основи дизайну : навч. посіб. Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2016. 201 с.

4. Яригіна А. Діти і дизайн: фітодизайн, флористика, аранжування з природних матеріалів. *Дошкільне виховання*. 2006. № 2. С. 25.